T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/492
KARAR NO : 2024/534
KARAR TR : 02/12/2024

ÖZET: Davanın Kamu tüzelkişiliği niteliğini haiz olmayan özel hukuk tüzel kişisi aleyhine açılan vetespit istemi içeren kısmının,özel hukuk hükümlerine göre ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ****
Vekili : ****
Davalılar : 1- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanlığı
Vekili : ****
2- Van gölü Elektrik Dağıtım A.Ş.
Vekili : ****

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili müvekkilinin, Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından 10/10/2023 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen 2023 HİZ.AOB.06 ve 2023 HİZ.AOB.07 ihale kayıt numaralı Arıza-Onarım-Bakım işi ihalelerine katıldığını ancak ihalenin başka bir firma üzerinde kaldığından bahisle; ihale deneyim belgesinin ihale ilanı ve şartnamesine aykırı olduğu, teklif geçerlilik süresi sona erdiği halde ihale sürecine devam edildiği, işi alan ve onaylayan firma yönetimlerinin aynı kişilerde toplandığı, mevzuat hükümlerine aykırı olarak yapılan ihalenin yenilenerek düzeltici işlemle işin kendilerine bırakılması istemiyle yapılan itirazın reddine ilişkin HİZ.AOB.06 ve 2023 HİZ.AOB.07 ihale kayıt numaralı Dağıtım Şirketi İhale İtiraz Kararları ile bu kararlara karşı 20/12/2023 tarihinde EPDK'ya yapılan şikayet başvurularının, her iki ihale yönünden reddine ilişkin 29/01/2024 tarih ve E-58898295-110.02.05-845078 sayılı EPDK işleminin iptali istemiyle EPDK Başkanlığı ve Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalılardan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. vekili, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Ankara 3. İdare Mahkemesi 06/05/2024 tarih ve E.2024/299 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümününde Mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle davalılardan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin görev itirazının reddine ve Mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Mahkememizce yapılan değerlendirmede, davalı Van Gölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin bir özel hukuk tüzel kişisi olmakla birlikte elektrik hizmetlerinin sunulmasında elektriğin dağıtımına ilişkin bir kamu hizmetini üstlendiği, üstlenmiş olduğu kamu hizmetini yerine getirirken tek yanlı ve icrai kararlar alma yetkisine sahip olduğu, bunun yanında yukarıda aktarılan yönetmelik hükümlerinden de anlaşılacağı üzere kamu hizmetini ifa ederken gerek duyduğu mal ve hizmet alımları ile satış işlemlerini bir takım idari prosedürlere uygun olarak gerçekleştirdiği, ayrıca bir kamu idaresi olan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun denetimine tabi olduğu hususları yukarıda aktarılan Danıştay kararı ile birlikte dikkate alındığında, ilgili yönetmelik gereğince yapılan ihale işlemlerine ilişkin her türlü itiraz ve şikayetlerin öncelikle ihaleyi gerçekleştiren dağıtım şirketine yapılacağı kuralı uyarınca yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin idari yargının ve dolayısıyla Mahkememizin görev alanında kaldığı sonuç ve kanaatine varılmıştır...*

4. Davalılardan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. vekili tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı uyuşmazlığın, davalılardan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. aleyhine açılan

kısmının adli yargı yerinde görülmesi gerektiği görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Bilindiği gibi, Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), Elektrik sektöründeki yapının yeniden düzenlenmesi amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile kurulmuş; özelleştirme politikaları çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun 12.08.1993 tarihli ve 93/4789 sayılı kararı ile, Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmış ve 1994 yılında tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır. Daha sonra, dağıtım bölgeleri baz alınarak Kamu mülkiyetindeki elektrik işletmelerinin yeniden yapılandırılması suretiyle elektrik enerjisi dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesine karar verilmiş ve Yüksek Planlama Kurulunun 17.03.2004 tarihli ve 2004/3 sayılı kararı ile kabul edilen "Elektrik Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi çerçevesinde Özelleştirme Yüksek Kurulunun 02.04.2004 tarihli ve 2004/22 sayılı kararı ile davalı Şirketin de bağlı olduğu TEDAŞ özelleştirme kapsam ve programına alınmış, dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmıştır. 31.08.2013 tarihi itibariyle şirketlerle TEDAŞ arasındaki hisse devri sözleşmeleri tamamlanmıştır. Davalı Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. de 26.07.2013 tarihinde özelleşme süreci tamamlanarak Türkerler Holding bünyesinde Van, Bitlis, Muş ve Hakkari illerinde hizmet vermeye başlamıştır. Bu itibarla davalı Şirket, kamu kurumu yani idare olma vasfını kaybederek özel bir şirket statüsüne dönüşmüştür.

Buna göre, davanın açıldığı tarihte davalı mevkiinde bulunan VEDAŞ'ın kamu kuruluşu niteliği taşımayan özel hukuk tüzel kişisi niteliğinde olması karşısında, bu şirket bakımından idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek olanaksız olduğundan, uyuşmazlığın VEDAŞ bakımından özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 22.06.2020 tarihli ve 2020/343 Esas, 2020/406 Karar sayılı ve 08.07.2024 tarihli ve 2024/17 E., 2024/268 K. sayılı kararlarında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir..."

6. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

7. Danıştay Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"İdarî yargının görev alanını belirleyen temel kanun olan İdarî Yargılama Usûlü Kanununun2. maddesinde "idarî işlemler", idarî eylemler" ve "idarî sözleşmeler"den dolayı açılacak iptal ve tam yargı davaları idarî dava türleri arasında sayılmak suretiyle bu davaların idarî yargının görev alanında bulunduğuna işaret edilmekle birlikte "idarî işlem", idarî eylem" ve "idarî sözleşme" tanımına yer verilmediğinden, bu kavramların içeriğine hangi işlem, eylem ve sözleşmelerin girdiğinin içtihaden belirlenmesi zorunludur. Bu itibarla, kamu hizmeti gören özel hukuk tüzel kişilerinin kamu hizmetleriyle ilgili işlemlerinin idarî işlem sayılıp sayılmayacağının bilimsel ve yargısal içtihatlar nazara alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

İdare hukuku öğretisinde ve Danıştay kararlarında "idarenin işlemi" ve "idarî işlem" ayrımı yapılmakta olup idarenin herhangi bir özelhukuk kişisigibihareket etmek suretiyle egemenlik yetkisi (kamu gücü) kullanmadan özel hukuk alanında tesis ettiği işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların adlî yargı mercilerince çözümleneceği açıktır. Başka bir anlatımla, bu tür işlemler idarenin işlemi olmasına karşın "idarî işlem" olmadıkları için idarî yargının görev alanının dışında kalırlar. Aynı şekilde özel hukuk tüzel kişilerinin işlemlerinin tamamının özel hukuk işlemi olduğu yönündeki genellemeler de doğru değildir. İdarenin her işlemi idarî işlem olmadığı gibi bütün idarî işlemlerin kamu tüzel kişileri tarafından tesis edilmesi de zorunlu olmadığından, özel hukuk tüzel kişisi olup da kamu hizmeti yapanlar, bu hizmetleri yerine getirirken kamu tüzel kişisi gibi hareket ederek kamu gücükullanmak suretiyle karşı tarafın rızasını aramaya gerek olmadan hukuk aleminde yenilik doğuran irade açıklamasında bulunmaları durumunda idare hukuku kurallarına tâbi olurlar.

İdarî işlem tesis etme yetkisi tanınan özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen idarî işlemlerin yargısal denetiminin idarî yargı mercilerince yapılacağı Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarıyla kabul edildiği gibi Fransız Danıştayı da bir kamu gücü ayrıcalığının uygulanmasına dayalı işlemlerin özel hukuk tüzel kişileri tarafından tesis edilmiş olsa bile idarî işlem niteliğinde olduğuna ve bunlardan kaynaklanan uyuşmazlıkların idarî yargı mercilerince çözümleneceğine karar vermiştir. (31/07/1942 tarihli Monpeurt, 13/01/1961 tarihli Magnier, 08/06/1988 tarihli Gradone kararları)

"Kamu hizmetlerine şu ya da buölçüdedoğrudandoğruya katılanbütün özel örgütler, tamamen özelhukukrejimine tâbî olmakla birlikte, kamusal yetkilerkullanarak yaptıkları işlem ve eylemler konusunda, kamu hukuku ilke ve kurallarına ve idare yargısına tâbi tutulurlar." (Lütfi DURAN, İdare Hukuku Ders Notları, 1982, s.344-345).

"Türksat A.Ş.'nin şirket statüsünde kurulmuş olması ve 406 sayılı Kanun'da özel hukuk

kurallarına tâbi olduğunun belirtilmesi, kamusal yetki kullandığı ölçüde idare hukuku kurallarınınuygulanmasındanbağışıklık kazandırmayacaktır. Bu durum, Türksat A.Ş.'ninrutin faaliyetlerinin yürütülmesinde, personel istihdam rejiminde ve benzeri hususlarda özel hukuk kurallarının uygulanmasına engel değildir." (Ali D. ULUSOY, Yeni Türk İdare Hukuku, 2019, s. 211)

"Adlî-idarî yargı görev ayrımının kıstaslarının neler olduğu mer'i mevzuatımızda düzenlenmemiştir. Ancak, doktrinde kabul edilen bazı kıstaslar mevcuttur. Bu kıstaslardan biri de, maddî olaya uygulanacak kanunun niteliğidir. Eğer uyuşmazlıkkonusuolayauygulanması gerekenkanun,kamuhizmetlerininihdasveyürütülmesiileilgiliysebu davanınidarî yargıda görülmesi gerekir." (Aydın H. TUNCAY, Orhan ÖZDEŞ, Recep BAŞPINAR, Yüzyıl Boyunca Danıştay, 1968, s. 652)

Bilimsel görüşler ile adlî yargı-idarî yargı ayrımına ilişkin yüksek mahkeme kararları birlikte değerlendirildiğinde,kamu hizmeti yapmakla görevlendirilen özel hukuk tüzel kişilerinin bu hizmetleri yerine getirirken tesis ettikleri işlemler hakkında uygulanacak hukukî rejimin tespitiaçısından idare işlevinin belirleyici olduğu, idare işlevine ilişkin ayırıcı kıstasların; kamu gücü ve kamu hizmetiolduğu,idarî karar almayetkisiyledonatılmışolmalarınakarşılık, gerekstatüleri ve gerekseteşkilatlanmaları ve yönetimleribakımındanözelhukuk tüzel kişisi olup da, kamu hizmeti görenlerin, bu hizmetleri yerine getirirken kamu gücü kullanmaları veya olayailişkin mevzuatın,kamuhizmetlerininihdasveyürütülmesiileilgili olması hâlinde bu işlemlerinin idare hukuku kurallarına tâbi olduğu ve idarî yargının görevalanı içindeyeraldığısonucunavarılmaktadır.

Bu itibarla, özel hukuk tüzel kişisi tarafından tesis edilmiş olsa da bir hukukî işlemin idarî işlem olupolmadığınınbelirlenebilmesi için işlemin tesisi sırasında özel hukuk tüzel kişisi tarafından uygulanan mevzuatın kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin olup olmadığının ve kamu gücü ayrıcalığından yararlanılıp yararlanılmadığının tespiti gerekir. Bir başka ifadeyleişlemi tesis edenin özel hukuk tüzel kişisi olması, sadece bu sebeple işlemi özel hukuk işlemi haline getirmeyeceğinden, işlemin hukukî mahiyeti değerlendirilmelidir.

Kamu hizmetlerinin tamamının Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince yerine getirildiği dönemlerde özel hukuk tüzel kişilerinin idarî işlem tesis etmesi ve idarî davalarda davalı mevkiine alınması söz konusuolamazdı. Bu nedenle idarî işlem tanımı yapılırken organik kıstas esas alınmak suretiyle işlemin Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinden biri tarafından tesis edilmiş bulunması idarî işlemin zorunlu unsuru olarak kabul edilirdi.

İmtiyaz sözleşmeleri ve özelleştirmeye ilişkin Anayasal ve kanunîdüzenlemeler uyarınca tekel niteliğindeki bazı kamu hizmetlerinin sunumunun işletme hakkının belirli bir süreyle özel hukuk tüzel kişilerine devredilmesi, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde bazı yatırım ve hizmetlerin kamunun gözetimve denetimi altında özel hukuk tüzel kişilerince yerine getirilmesininbenimsenmesi ve ekonomik kolluk işlemlerinin bir kısmının mevzuatla özel hukuk tüzel kişilerine bırakılması üzerine kamu hizmetlerini bu usûllerle yerinegetirenözelhukuk tüzel kişilerine kamu gücükullanarak idarî işlem tesis etme yetkisi verilmesi nedeniyle idarî işlemin tanımında organik kıstas zorunlu unsur olmaktan çıkmıştır.

Ekonomik gelişmelere bağlı olarak yaşanan bu hukukî değişimler sonucunda özel hukuk tüzel kişilerinin hiç bir suretle idarî işlem tesis edemeyeceğine ilişkin kabûlün artık geçerliliğinin kalmadığı bilimsel ve yargısal içtihatlarla ortaya konulduğundan, özel hukuk alanına ilişkin işlemlerinin adlî yargıda dava edilebileceğikonusundatereddütbulunmayan elektrik dağıtım şirketlerinin, idarenin gözetim ve denetiminde, kamu gücü kullanarak tesis ettiği işlemlerin fonksiyonel anlamda idarîişlem olması nedeniyle bu işlemlerin hukukî denetiminin idarî yargı mercilerince yapılması gerekmektedir.

6446 sayılı Elektrik PiyasasıKanununda, piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiş, bu kurala dayanılarak hazırlanan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma ve Satış işlemleri Uygulama Yönetmeliğinin 2. maddesinde, bu Yönetmeliğin 4374 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olmayan elektrik dağıtım şirketlerinin dağıtım faaliyeti kapsamında gerçekleştirecekleri yapım işleri, mal ve hizmet alımı ile varlık satışı işlerine esas yapılacak satın alma, satma ile ihale süreç ve işlemlerini kapsadığı, 5. maddesinde, dağıtım şirketlerinin, dağıtım faaliyeti kapsamında gerçekleştirecekleri ticari işlerde şeffaflığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, denetlenebilirliği ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlü olduğu,bu kapsamda; elektrik dağıtım şirketlerinin, yapım, mal ve hizmet alımı ile varlık satışı işlerine esas yapılacak satın alma, satma ile ihale süreç ve işlemlerini kapsayan satın alma, satma ve ihale prosedürlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak hazırlayacağı ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna sunacağı, dağıtım şirketinin Kuruma sunduğu satın alma, satma ve ihale prosedürüne uymak zorunda olduğu;ihale süreci içerisindeki her türlü itiraz ve şikayetlerin, öncelikli olarak ihaleyi gerçekleştiren elektrik dağıtım şirketi nezdinde yapılacağı, yapılan itirazve şikayetlerle ilgili olarak elektrik dağıtım şirketinin,başvuru sahibine verilecek cevabı bu Yönetmelik ve satınalma, satma ve ihale prosedürlerinde öngörülen süreler içerisinde tamamlayacağı, itiraz ve şikayetin devam etmesi halinde, elektrik dağıtım şirketi tarafından verilen cevap yazısı ve diğer tevsik edici bilgi ve belgelerle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna başvuru yapılacağı kurala bağlanmıştır.

İdare hukuku alanına ilişkin bulunan"Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma ve Satış işlemleri Uygulama Yönetmeliği" ile önceden düzenlenmiş objektif kurallara göre yapılan değerlendirme sonucunda elektrik dağıtım şirketi tarafından re'sen tesis edilen dava konusu işlemlerin fonksiyonel olarak idarî işlem niteliği taşıdığı, elektrik dağıtım şirketlerininözel hukuk tüzel kişisi olmasının, bu şirketlerin, çerçevesi kamu hukukuna ilişkin mevzuat ile belirlenmiş olan veidarî usûl ve esaslara göre tesis edilenişlemlerinin idarî niteliğini ortadan kaldırmayacağı açıktır.

Bu itibarla, davalıelektrikdağıtım şirketiihale işlemlerini, özel hukuk hükümlerine göre değil, Kanun veYönetmelikle belirlenen kamu hukuku usul ve esasları çerçevesinde ve Enerji Piyasası Düzenleme

kurumunun gözetim ve denetimi altında kendisine tanınan kamu gücünü kullanarak, karşı tarafınrızasınıaramadan tesis ettiğinden ve bu işleme karşı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna yapılması zorunlu bulunan başvuru üzerine Kurumca tesis edilecek işlemin idarî işlem olduğu hususunda tereddüt bulunmadığından, bu idari işlem zincirinin bir parçası olarak dağıtım şirketince tesis edilen işlemin fonksiyonel anlamda idârî işlem niteliğinde olması nedeniyle ihaleye itirazın reddine ilişkin işlemlerin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü idârî yargının görev alanına girmektedir."

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

8. Anayasa'nın *"Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fikrası şöyledir :

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

10. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır."

11. 6446 sayılı Kanun'un *"Elektrik piyasası faaliyetleri"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"(1) Piyasada, bu Kanun hükümleri uyarınca lisans almak koşuluyla yürütülebilecek faaliyetler şunlardır:

a) Üretim faaliyeti
b) İletim faaliyeti
c) Dağıtım faaliyeti
ç) Toptan satış faaliyeti
d) Perakende satış faaliyeti
e) Piyasa işletim faaliyeti
f) İthalat faaliyeti
g) İhracat faaliyeti
ğ) (Ek:22/12/2022-7429/8 md.) Toplayıcılık faaliyeti

(2) Piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(3) Piyasada faaliyet gösterecek özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişilerin, ilgili mevzuat hükümlerine göre anonim şirket veya limited şirket olarak kurulması ve anonim şirketlerin sermaye piyasası mevzuatına göre borsada işlem görenler dışındaki paylarının nama yazılı olması şarttır. Bu şirketlerin ana sözleşmelerinde bulunması gereken hususlar yönetmelikle düzenlenir."

12. 6446 sayılı Kanun'un *"Dağıtım faaliyeti"* başlıklı 9. maddesi şöyledir:

"(1) Dağıtım faaliyeti, lisansı kapsamında, dağıtım şirketi tarafından lisansında belirlenen bölgede yürütülür. Dağıtım şirketi, lisansında belirlenen bölgede sayaçların okunması, bakımı ve işletilmesi hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumludur. Piyasa faaliyeti gösteren tüzel kişiler bir dağıtım şirketine ve dağıtım şirketi piyasa faaliyeti gösteren tüzel kişilere doğrudan ortak olamaz. Dağıtım şirketi,

dağıtım faaliyeti dışında bir faaliyetle iştigal edemez. Dağıtım faaliyetiyle birlikte yürütülmesi verimlilik artışı sağlayacak nitelikteki piyasa dışı bir faaliyetin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Genel aydınlatma, dağıtım sistemi teknik ve teknik olmayan kayıplarını karşılamak amacıyla kullanılmak üzere elektrik enerjisi satın alınması ile sistem teknik ve teknik olmayan kayıplarını karşılamak için sözleşmeye bağlanan enerjinin gerçekleşmeler nedeniyle fazlasının satışı bu hükmün istisnasıdır.

(2) Dağıtım şirketi, lisansında belirtilen bölgedeki dağıtım sistemini elektrik enerjisi üretimi ve satışında rekabet ortamına uygun şekilde işletmek, bu tesisleri yenilemek, kapasite ikame ve artırım yatırımlarını yapmak, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin hizmet sunmakla yükümlüdür.

(3) Dağıtım şirketi, ilgili yönetmelik hükümleri doğrultusunda yan hizmetleri sağlamakla yükümlüdür.

(4) Dağıtım lisansında belirlenen bölgelerde talep tahminlerinin hazırlanması ve TEİAŞ'a bildirilmesi görevi dağıtım şirketine aittir. Kurul bu talep tahminlerini onaylar ve tahminler TEİAŞ tarafından yayımlanır.

(5) Kurul tarafından onaylanan talep tahminleri doğrultusunda yatırım planlarının hazırlanması ve Kurul onayına sunulması, onaylanan yatırım planı uyarınca yatırım programına alınan dağıtım tesislerinin projelerinin hazırlanması ile gerekli iyileştirme ve kapasite artırımı yatırımlarının yapılması ve/veya yeni dağıtım tesislerinin inşa edilmesi görevi ilgili dağıtım sistemini işleten dağıtım şirketine aittir.

(6) 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde yapılan özelleştirme sonrası elektrik dağıtım tesislerinin iyileştirilmesi, güçlendirilmesi ve genişletilmesi için yapılan yatırımların mülkiyeti kamuya aittir. Özelleştirilen elektrik dağıtım tesis ve varlıklarına ilişkin her türlü işletme ile yatırım planlaması ve uygulamasında onay ve değişiklik yetkisi Kurula aittir. Dağıtım hizmetinin bu Kanunda öngörülen nitelikte verilmesini sağlayacak yatırımların yapılması esastır. Kurum dağıtım faaliyetlerini yönlendirir, izler ve denetler. Kurul tarafından onaylanmış yatırımlar, belirlenen sürede ve nitelikte gerçekleştirilmediği takdirde 16 ncı madde hükümleri uygulanır.

(7) Dağıtım sistemi kullanıcılarının elektrik enerjisi ölçümlerine ilişkin tesis edilen sayaçların mülkiyeti dağıtım şirketine aittir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla mevcut kullanıcıların mülkiyetinde olan sayaçlar, işletme ve bakım hizmetleri karşılığı kullanıcılardan iz bedelle devralınır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(8) Üretim veya tüketim tesisinin dağıtım sistemine bağlantısının; bir başka üretim veya tüketim tesisine ait şalt sahası üzerinden veya bir dağıtım hattına girdi-çıktı şeklinde yapılması hâlinde, müştereken kullanılan veya girdi-çıktı yapılan şalt sahası veya iki ayrı dağıtım tesisine iki ayrı hat ile bağlanan üretim veya tüketim tesisine ait şalt sahası dağıtım sisteminin bir parçasıdır. Ancak, bu fıkra kapsamındaki dağıtım tesislerinin işletme ve bakımı, ilgili üretim veya tüketim tesisi sahibi kişilere gördürülebilir. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(9) Dağıtım gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin sayaçlarının kurulumu, işletilmesi ve bakımı ile mevcut sayaçların bir program dâhilinde mülkiyetinin devralınması dağıtım şirketi tarafından yapılır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(10) Dağıtım şebekesi dışında, dağıtım sistemi için geçerli standartlara uygun olan ve üretim faaliyeti gösteren tüzel kişinin lisansı kapsamındaki üretim tesisi ile müşterileri veya iştirakleri veya serbest tüketiciler arasında, direkt hat tesis edecek tarafların mülkiyetindeki saha üzerinde özel direkt hat tesisi, dağıtım şirketi ile üretim şirketi arasında yapılacak sistem kontrol anlaşması ile mümkündür. Özel direkt hat tesis edilmesi, serbest tüketicilerin tedarikçilerini seçebilmelerine engel teşkil etmez. Bu fıkrada bahsedilen üretim tesisinin iletim sistemine bağlı olması durumunda, sistem kontrol anlaşması yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(11) Dağıtım şirketi, dağıtım bölgesinde, genel aydınlatmadan ve bunlara ait gerekli ölçüm sistemlerinin tesis edilmesi ve işletilmesinden sorumludur.

(12) (Mülga:25/11/2020-7257/34 md.)

(13) Bir dağıtım bölgesinin onaylı sınırları içerisinde yapılan bağlantı taleplerinin karşılanmasının teknik ve/veya ekonomik olmaması durumunda, söz konusu bağlantı taleplerinin başka bir dağıtım bölgesince karşılanması hususu Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(14) (Ek: 4/6/2016-6719/19 md.) Millî güvenliği ilgilendiren kurum ve kuruluşların mülkiyetinde olup bu kurum ve kuruluşların tesislerine elektrik enerjisi sağlayan orta gerilim seviyesinden bağlı hat ve tesislerin, dağıtım tesisi sınırından dağıtım transformatörü alçak gerilim pano girişine kadar olan bölümünün işletme, bakım ve onarımı, ilgili kurum ve kuruluşların talep etmesi hâlinde bölgede görevli dağıtım şirketi tarafından yapılır. Bu tesislerde yatırım gerekmesi durumunda bu yatırım ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılır. Bu kapsamda verilecek hizmetlere ilişkin alınacak bedeller ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(15) (Ek:25/11/2020-7257/34 md.) 4628 sayılı Kanunun mülga geçici 14 üncü maddesi kapsamında bağlantı görüşü oluşturularak tesis edilmiş ve/veya edilecek enerji nakil hatları ile ilgili olarak, önlisans veya lisans sahibi tüzel kişiler tarafından Kuruma başvuruda bulunularak, dağıtım sisteminden bağlantı talep edilmesi halinde, bağlantı talebi meri mevzuat kapsamında değerlendirilir. Bu kapsamda TEİAŞ ile yapılan bağlantı anlaşması sonlandırılmak suretiyle dağıtım şirketiyle bağlantı anlaşması düzenlenir. TEİAŞ ile yapılan bağlantı anlaşması uyarınca tesis edilmiş olan enerji nakil hatları ile diğer şebeke unsurları, işletme ve bakım hizmetleri karşılığında, ilgisine göre ilgili dağıtım şirketi veya TEİAŞ tarafından iz bedelle devralınır.

(16) (Ek:2/5/2024-7501/11 md.) Olağanüstü hâl kararı alınan veya genel hayata etkili afet bölgesi

olarak kabul edilen yerlerde, elektrik hizmetlerinin kesintisiz olarak karşılanabilmesi için geçici süreli elektrik enerjisi talepleri Kurul kararı ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde karşılanabilir.

13. 6446 sayılı Kanun'un *"Yatırımlar ve yaptırımların uygulanmasında usul"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kurul, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilere aşağıdaki yaptırım ve cezaları uygular:

a) Kurul tarafından bilgi isteme veya yerinde inceleme hâllerinde; istenen bilgilerin yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması veya hiç bilgi verilmemesi ya da yerinde inceleme imkânının verilmemesi hâllerinde, on beş gün içinde bilgilerin doğru olarak verilmesi veya inceleme imkânının sağlanması ihtar edilir. Yapılan yazılı ihtara rağmen aykırı durumlarını devam ettirenlere, beş yüz bin Türk Lirası idari para cezası verilir.

b) Bu Kanun, ikincil mevzuat veya lisans hükümlerine, Kurul kararlarına ve talimatlara aykırı hareket edildiğinin saptanması hâlinde, aykırılığın niteliğine göre aykırılığın otuz gün içinde giderilmesi veya tekrarlanmaması ihtar edilir ve yapılan yazılı ihtara rağmen aykırı durumlarını devam ettiren veya tekrar edenlere beş yüz bin Türk Lirası idari para cezası verilir.

c) Bu Kanun, ikincil mevzuat veya lisans hükümlerine aykırılık yapılmış olduktan sonra niteliği itibarıyla düzeltme imkânı olmayacak şekilde aykırı davranılması durumunda ihtara gerek kalmaksızın beş yüz bin Türk Lirası idari para cezası verilir.

ç) Lisans müracaatında veya lisans yürürlüğü sırasında, lisans verilmesinde aranan şartlar konusunda, gerçek dışı belge sunulması veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya lisans verilmesini etkileyecek lisans şartlarındaki değişikliklerin Kurula bildirilmemesi hâlinde, sekiz yüz bin Türk Lirası idari para cezası verilir. Anılan gerçek dışı belge veya yanıltıcı bilgi veya lisans şartlarındaki değişikliğin düzeltilmesinin mümkün olmaması veya otuz gün içinde düzeltilmesi için yapılacak yazılı ihtara rağmen aykırı durumlarını devam ettirenlerin lisansı iptal edilir.

d) Lisans süresi boyunca iştirak ilişkisi yasağına aykırı davranışta bulunulması hâlinde, otuz gün içinde iştirak ilişkisinin düzeltilmesi ihtar edilir. Yazılı ihtara rağmen aykırı durumlarını devam ettirenlere dokuz yüz bin Türk Lirası idari para cezası verilir.

e) Piyasada lisans kapsamı dışında faaliyet gösterildiğinin saptanması hâlinde, on beş gün içinde kapsam dışı faaliyetin veya aleyhte faaliyetin durdurulması ihtar edilir. Yapılan yazılı ihtara rağmen aykırı durumlarını devam ettirenlere bir milyon Türk Lirası idari para cezası verilir.

f) Lisans verilmesine esas olan şartların lisansın yürürlüğü sırasında ortadan kalktığının veya bu şartların baştan mevcut olmadığının saptanması hâlinde lisans iptal edilir.

g) Bu Kanuna göre yapılan talep ve işlemlerde kanuna karşı hile veya gerçek dışı beyanda bulunulduğunun tespiti hâlinde lisans iptal edilir.

(2) Yukarıdaki para cezalarını gerektiren fiiller için Kurul, fiilin niteliğine göre ihtar sürelerini farklı uygulayabilir. Söz konusu para cezalarının uygulanmasını takiben para cezasına konu fiilin; verilen ihtar süresi içerisinde giderilmemesi veya tekrarlanması hâllerinde para cezaları, her defasında bir önceki cezanın iki katı oranında artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz. Ancak, aynı fiilin iki yıl içinde tekrar işlenmesi hâlinde artırılarak uygulanacak para cezasının tutarı, cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosundaki gayrisafi gelirinin yüzde onunu aşamaz. Cezaların bu düzeye ulaşması hâlinde Kurul, lisansı iptal edebilir.

(3) Bir dağıtım bölgesinde lisansı kapsamında faaliyet gösteren dağıtım şirketinin, mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetini Kurum tarafından hazırlanan yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun biçimde yerine getirmesini kabul edilemeyecek düzeyde aksattığının veya mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetinin niteliğini ya da kalitesini kabul edilemeyecek düzeyde düşürdüğünün veya mevzuata aykırılıkları itiyat edindiğinin veya acze düşmesi ya da acze düşeceğinin Kurul kararıyla belirlenmesi durumunda aşağıdaki yaptırımlar ayrı ayrı veya birlikte uygulanabilir:

a) Lisans sahibi tüzel kişinin yönetim kurulu üyelerinin bir kısmına veya tamamına görevden el çektirilerek yerlerine Kurul tarafından atama yapılır.

b) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından tarife kapsamında yerine getirilmesi gerekirken getirilmeyen hizmetlerin ve yatırımların mali karşılıkları öncelikle şirketin diğer faaliyetlerinden elde ettiği gelirlerden, yetmemesi hâlinde mevcut ortakların temettü gelirlerinden ve nihayet hisseleri nama yazılı ortakların malvarlıklarından temin edilir.

c) Dağıtım sistemini işletme hakkına sahip tüzel kişinin tespiti için gereken iş ve işlemler 18 inci maddenin birinci fıkrası çerçevesinde gerçekleştirilir.

ç) İlgili dağıtım sistemini işletme hakkını elde ettiğini tevsik eden ve bu Kanun uyarınca öngörülen yükümlülükleri yerine getiren tüzel kişiye yeni lisans verilir.

d) Kurum tarafından tüketicilerin korunması ve hizmetlerin aksamaması için, lisansı sona erdirilen dağıtım bölgesi için başka bir tüzel kişiye dağıtım lisansı verilene kadar her türlü önlem alınır.

(4) Bir görevli tedarik şirketinin, mevzuat ihlallerinin düzenlemeye tabi faaliyetlerini Kurum tarafından hazırlanan yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun biçimde yerine getirmesini kabul edilemeyecek düzeyde aksattığının veya mevzuat ihlallerinin düzenlemeye tabi faaliyetlerin niteliğini ya da kalitesini kabul edilemeyecek düzeyde düşürdüğünün veya mevzuata aykırılıkları itiyat edindiğinin veya acze düşmesi ya da acze düşeceğinin Kurul kararıyla belirlenmesi durumunda aşağıdaki yaptırımlar ayrı ayrı veya birlikte uygulanabilir:

a) Lisans sahibi tüzel kişinin yönetim kurulu üyelerinin bir kısmına veya tamamına görevden el çektirilerek yerlerine Kurul tarafından atama yapılır.

b) Kurum tarafından tüketicilerin korunması ve hizmetlerin aksamaması için, lisansı sona erdirilen görevli tedarik şirketinin yerine, son kaynak tedarikçisi olarak başka bir tüzel kişinin belirlenmesine kadar, her türlü önlem alınır.

c) Kurul tarafından son kaynak tedarikçisi olarak belirlenen tüzel kişiye yeni tedarik lisansı verilir.

(5) Dağıtım lisansı sahibi organize sanayi bölgesinin mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetini öngörülen usul ve esaslara uygun biçimde yerine getirmesini kabul edilemeyecek düzeyde aksattığının, mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetinin niteliğini ya da kalitesini kabul edilemeyecek düzeyde düşürdüğünün, mevzuata aykırılıkları itiyat edindiğinin, acze düşmesi ya da acze düşeceğinin Kurul kararıyla belirlenmesi durumunda lisansı iptal edilir ve dağıtım faaliyeti ilgili dağıtım şirketince yürütülür.

(6) Kurum dördüncü fıkra kapsamındaki iş ve işlemlerin yapılması hususunda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapabilir veya gerçek ya da özel hukuk tüzel kişilerinden ilgili mevzuat hükümlerine göre hizmet satın alabilir. Bu hükümlerin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(7) Kurulca dağıtım şirketlerinin yönetim kurullarına atanan üyeler aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılan davalar, atamayı yapan ilgili merci olan Kurum aleyhine açılmış sayılır ve bu davalarda husumet Kuruma yöneltilir. Yargılama sonucunda Kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi sebebiyle Kurumun ödeme yapması hâlinde bu meblağ ilgililerinden, kusurlu olduklarına dair mahkeme kararının kesinleşmesi hâlinde, kusurları oranında rücu edilir. Dördüncü fıkra kapsamındaki iş ve işlemlerin yapılmasında görev alan Kurum personeli 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna tabidir.

(8) (Ek:28/11/2017-7061/112 md.) Elektrik dağıtım şirketlerinin denetimleri haricinde de genel aydınlatma kapsamında tespit edilen yanmayan, yerinde olmayan armatür ve/veya direklere ilişkin eksiklerin giderilmesine ilişkin süre verilir. Belirlenen sürelerde eksikliklerin giderilmemesi durumunun tespiti ile belirlenen her bir direk veya armatür için Bakanlığın Kurula bildirmesini müteakip Kurul tarafından beş yüz Türk lirası idari para cezası verilir. Tespit edilen eksikliklerin giderilmesine ilişkin verilecek süreler ve eksikliklerin tespit esasları yönetmelikle belirlenir. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

(9) Bu maddede düzenlenen tüm idari para cezaları hiçbir şekilde ilgili cezayı ödeyen tüzel kişi tarafından hazırlanacak tarifelerde maliyet unsuru olarak yer almaz.

14. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1. ve 4. maddelerine dayanılarak 29/12/2020 tarih ve 31349 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma ve Satış İşlemleri Uygulama Yönetmeliğinin *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir :

"(1) Bu Yönetmeliğin amacı; elektrik dağıtım şirketlerinin dağıtım faaliyeti kapsamında yapacağı her tür yapım işleri, mal ve hizmet alımı ile varlık satışı işlerinde şeffaflığı, rekabeti, eşit muameleyi, isteklilerin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve diğer mevzuat uyarınca ticari sırlarının gizliliğini, denetlenebilirliğini ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak üzere uygulayacakları esasları belirlemektir."

15. Yönetmeliğin *"Temel İlkeler"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) Dağıtım şirketleri, dağıtım faaliyeti kapsamında gerçekleştirecekleri ticari işlerde şeffaflığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, denetlenebilirliği ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu kapsamda; elektrik dağıtım şirketleri yapım, mal ve hizmet alımı ile varlık satışı işlerine esas yapılacak satın alma, satma ile ihale süreç ve işlemlerini kapsayan satın alma, satma ve ihale prosedürlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak hazırlar ve Kuruma sunar. Dağıtım şirketi Kuruma sunduğu satın alma, satma ve ihale prosedürüne uymak zorundadır.

(2) Tek bir sözleşmeye bağlanacak olan işlerin üst limit tutarı, her bir sözleşme yılı için uygulama dönemine ait ilk onaylı yatırım planında yer alan yıllık yatırım tavanının %10'unu aşamaz. Bu oran kapsamında hesaplanan tutarın 30.000.000 TL'nin altında olması halinde üst limit tutarı her bir sözleşme yılı için 30.000.000 TL olarak kabul edilir. Sözleşme süresi bir yıldan fazla olduğu durumda üst limit tutarı, her sözleşme yılı için uygulanması gereken üst limitlerin toplamı olarak uygulanır. Yabancı para birimi ile imzalanan sözleşmeler için, sözleşmenin imzalandığı tarihte geçerli olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca ilan edilen döviz satış kuru baz alınır. Şebeke işletim sistemi yatırımları karakteristiğindeki işler için bu fıkrada belirtilen parasal üst limitler uygulanmaz.

(3) İktisadî ve teknik bütünlüğü bulunan işler parçalara bölünerek ihale edilemez. Bu kapsamda, mal alımı, hizmet alımı, yapım işleri ve varlık satışları, bu Yönetmelikte yer alan parasal limitlerin altında kalmak ya da diğer hükümlerin uygulanmasından kaçınmak amacıyla kısımlara bölünemez.

(4) Yapım işleri ile uzaktan izleme ve kontrol sistemi (SCADA), otomatik sayaç okuma sistemi (OSOS), coğrafi bilgi sistemi (CBS) işleri, bilgi sistemleri ve teknoloji işleri kapsamında yapılan hizmet alımları, proje yapımı, kamulaştırmaya esas harita-plan ve dosyalarının hazırlanması işleri, dağıtım tesisleri planlı bakım iş ve işlemleri hariç diğer işlerde yüklenici veya tedarikçi, alt yüklenici çalıştıramaz. Yapım işleri kapsamında teklif veren istekli işin bir kısmını veya tamamını alt yükleniciye verecek ise hangi işlerde alt yüklenici çalıştıracağını teklifinde belirtir. İhaleyi kazanan istekli, çalıştırabileceği yeterlikteki alt yüklenicileri dağıtım şirketine sunar.

(5) İhale dokümanı ve sözleşmede belirtilmek kaydıyla yapılan tüm alımlar ve varlık satışları için

ilave iş artışı veya eksilişi sözleşme bedelinin %25'inden fazla olamaz.

(6) Gayrimenkul kiralama ve kiraya verme işleri hariç olmak üzere, ihale sonucu imzalanan sözleşmeler ve çerçeve anlaşmaların süresi, yapım ve mal alımı işleri için iki yılı, varlık satışı ve hizmet alımı işleri için dört yılı aşamaz. Çerçeve anlaşmalar hariç bu fıkrada belirtilen sözleşme süreleri, elektrik dağıtım şirketi tarafından gerekçeleri ve sözleşmesinde belirtilmek kaydıyla en fazla bir yıl uzatılabilir. Hizmet alımları için sözleşme şartları değişmemek kaydıyla bu kapsamda yapılan süre uzatımlarında beşinci fıkrada belirtilen %25 oranı uygulanmaz.

(7) Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin, ihalesi yapılmadan önce elektrik dağıtım şirketince fiyat araştırması ve/veya hesaplamalar yapılarak yaklaşık maliyet belirlenir.

(8) İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Teknik şartnamelerde belirlenecek teknik kriterler bütün istekliler için fırsat eşitliğini bozan ve rekabeti engelleyici hususlar içeremez.

(9) Elektrik dağıtım şirketi, her bir ihale için, ayrı bir ihale dosyası düzenler. İhale dosyaları elektronik olarak dijital ortamda ya da fiziki olarak muhafaza edilir.

(10) 20.000 TL üzerindeki kapsam dışı alımlar liste halinde kayıt edilir ve söz konusu alımlarla ilgili evraklar ile birlikte, inceleme ve denetim esnasında istenilmesi halinde sunulmak üzere elektronik olarak dijital ortamda ya da fiziki olarak bir dosyada muhafaza edilir.

(11) Elektrik dağıtım şirketi, fiziki ihale dosyalarını lisansında tanımlı dağıtım bölgesinde muhafaza eder.

(12) Birden fazla elektrik dağıtım şirketi birleşerek ihaleye çıkamaz.

(13) İhale dosyalarının içerikleri, ihale ilan formatı, kısa liste yeterlik kriterleri, sözleşme formatı, idari şartname formatı, teknik şartname formatı gibi uygulamaya yönelik ayrıntılı düzenlemeler, bu Yönetmelikte yer alan esaslar doğrultusunda elektrik dağıtım şirketleri tarafından hazırlanan ihale süreç ve işlemlerini kapsayan satın alma, satma ve ihale prosedürleri ile belirlenir.

(14) Bu Yönetmelik kapsamında yapılan anlaşma ve sözleşmeler devredilemez.

(15) Varlık satışı ihalelerinde, tehlikeli ve tehlikesiz atıkların birlikte ihale edilmesi halinde, asgari olarak tehlikeli ve tehlikesiz atıklar için ayrı ayrı kısmi teklif verilebilecek şekilde gerekli düzenlemeler yapılır.

(16) İhale süreci içerisindeki her türlü itiraz ve şikayetler öncelikli olarak ihaleyi gerçekleştiren elektrik dağıtım şirketi nezdinde yapılır. Yapılan itiraz ve şikayetlerle ilgili olarak elektrik dağıtım şirketi gerekli iş ve işlemlerle başvuru sahibine verilecek cevabı bu Yönetmelik ve satınalma, satma ve ihale prosedürlerinde öngörülen süreler içerisinde tamamlar. İtiraz ve şikayetin devam etmesi halinde, elektrik dağıtım şirketi tarafından verilen cevap yazısı ve diğer tevsik edici bilgi ve belgelerle Kuruma başvuru yapılır. Uygun olmayan başvurular Kurum tarafından dikkate alınmaz."

16. Yönetmeliğin *"Tarife hesapları"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Dağıtım şirketlerinin dağıtım faaliyeti kapsamında bu Yönetmeliğe aykırı şekilde yaptığı yapım işleri ile mal ve hizmet alımlarına ilişkin gerçekleşmeler için Kurul tarafından yatırım ve hizmetlerin emsal değeri ve dağıtım sistemi içindeki kapsamı, bu Yönetmeliğe aykırı fiilin mal veya hizmet alımı ile yapım işlerine etkileri de dikkate alınarak yapılan değerlendirmeler sonucunda tamamına kadarı 19/6/2020 tarihli ve 31160 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği hükümleri uyarınca yapılan tarife hesaplamalarında dikkate alınmayabilir.

(2) Dağıtım şirketlerinin dağıtım faaliyeti kapsamında bu Yönetmeliğe aykırı şekilde yaptığı satış işlemleri için Kurul tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda satışa konu malzemenin yeni bedelinin belirlenebilmesi halinde bu bedel, belirlenememesi halinde ise gerçekleşen satış bedelinin 10 katına kadarı varlık satış geliri olarak Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği hükümleri uyarınca yapılan tarife hesaplamalarında dikkate alınabilir."

17. 6446 sayılı Kanun'un 16. maddesine dayanılarak çıkarılan 02/08/2013 tarih ve 28726 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Tedarik Lisanslarına ilişkin Tedbirler Yönetmeliğinin *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Yönetmeliğin amacı, Kanunun 16 ncı maddesi kapsamında gerekli koşulların oluşması halinde, tüketicilerin korunması ve hizmetlerin aksamaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi ve elektrik piyasasında dağıtım veya tedarik lisansı sahibi tüzel kişilerin faaliyetlerinin sona erdirilmesi ve ilgili dağıtım bölgesinde dağıtım veya son kaynak tedariği faaliyetini yürütecek tüzel kişinin belirlenmesidir."

18. Yönetmeliğin *"Tedbirler ve/veya yaptırımların uygulanmasını gerektiren haller"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

" (1) Aşağıda belirtilen hususların Kurul kararı ile tespiti halinde dağıtım veya tedarik lisansı sahibi tüzel kişilere bu Yönetmelikte yer alan tedbirler ve/veya yaptırımlar uygulanır;

a) Dağıtım veya görevli tedarik şirketinin mevzuat ihlallerinin, dağıtım faaliyetinin veya görevli tedarik şirketinin düzenlemeye tabi faaliyetlerinin ilgili mevzuat kapsamında belirlenen usul ve esaslara uygun biçimde yerine getirmesini kabul edilemeyecek düzeyde aksatması,

b) Mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetinin veya görevli tedarik şirketinin düzenlemeye tabi

faaliyetlerinin niteliğini ya da kalitesini kabul edilemeyecek düzeyde düşürmesi,

c) Dağıtım veya görevli tedarik şirketinin mevzuata aykırılıkları itiyat edinmesi,

ç) Dağıtım veya görevli tedarik şirketinin acze düşmesi ya da acze düşeceğinin Kurul kararı ile belirlenmesi.

(2) Kanunun 16 ncı maddesinin;

a) Birinci fıkrası çerçevesinde dağıtım veya tedarik lisansı sahibi tüzel kişilerin lisansının iptal edilmesine ilişkin koşulların oluşması halinde, ilgili tüzel kişinin lisansı iptal edilerek;

b) İkinci fıkrası çerçevesinde dağıtım veya tedarik lisansı sahibi tüzel kişilerin lisansının iptal edilmesine ilişkin koşulların oluşması durumunda, Kurul tarafından ilgili tüzel kişinin lisansının iptal edilmesine karar verilmesi halinde,

bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesi kapsamında TEDAŞ'a lisans verilir.

(3) OSB Dağıtım Lisansı sahibi tüzel kişiler açısından, bu maddenin birinci veya ikinci fıkra kapsamında belirtilen hususların Kurul kararı ile tespiti halinde, ilgili OSB dağıtım lisansı doğrudan iptal edilir."

19. Yönetmeliğin *"Tedbirler ile yaptırımların uygulanmasını gerektiren hallerin tespiti"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"(1) Başkan, resen ya da Daire Başkanının talebi üzerine, 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususların gerçekleşip gerçekleşmediğinin veya gerçekleşebileceğinin araştırılması için inceleme yapılmak üzere Daireyi görevlendirir. İnceleme, Kurum personeli vasıtasıyla yürütülür. İhtiyaç duyulması halinde diğer kamu kurum veya kuruluşlarından, yapılacak incelemede görevlendirilmek üzere personel talep edilebilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında inceleme yapmakla görevlendirilen personel, görevlendirildiği tarihten itibaren en geç onbeş gün içinde elde ettiği bilgileri, delilleri, ilgilinin açıklamalarını ve konu hakkındaki kendi görüşlerini içeren inceleme raporunu, Daireye iletir. Gerek görülmesi halinde bu süre, Daire Başkanı tarafından onbeş gün daha uzatılabilir. Hazırlanan rapor, Daire tarafından gerekli görülmesi halinde, ilgili mevzuat kapsamında işlem yapılmak üzere Denetim Dairesine gönderilir.

(3) Başkan, gerekli görmesi halinde, birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanmaksızın doğrudan soruşturma açılması için Denetim Dairesini yetkilendirebilir.

(4) Bu madde kapsamında yürütülecek olan soruşturmanın sonuçlanmasına kadar, hizmetin durdurulmasına yol açabilecek herhangi bir durumla karşılaşılması veya kaynak ya da varlık aktarımı gibi telafisi imkansız bir durumla karşılaşılması riskinin tespit edilmesi halinde, durum rapora bağlanır ve söz konusu rapor ivedilikle Kurula sunulur. Kurul tarafından, soruşturmanın sonuçlanmasına kadar geçici olarak her türlü tedbir alınmasına karar verilebilir."

B. Yargı Kararı

20. Uyuşmazlık Mahkemesi, benzer konulara ilişkin olarak önüne gelen uyuşmazlıklarda; sözleşme aşamasına kadar kanuna dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adlî yargı yerinde görülmesi gerektiği yolunda pek çok karar vermiştir. (16/06/2003 tarih ve E.2003/47, K.2003/51; 05/02/2007 tarih ve E.2006/154, K.2007/3; 04/06/2013 tarih ve E.2013/394, K.2013/881; 13/10/2014 tarih ve E.2014/671, K.2014/890; 29/12/2014 tarih ve E.2014/1097, K.2014/1145; 20/02/2017 tarih ve E.2016/91, K.2017/3; 24/12/2018 tarih ve E.2018/865, K.2018/865; 24/02/2020 tarih veE.2019/859, K.2020/162 sayılı kararlarında olduğu gibi.)

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

21. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 02/12/2024 tarihli toplantısında; başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalılardan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. vekilinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen usule uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, anılan şirket yönünden olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı veusule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

22. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

23. Dava davacı şirketin, Vangölü Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi tarafından 10/10/2023 tarihinde yapılan

2023 HİZ.AOB.06 ihale kayıt numaralı Van ili İpekyolu, Tuşba ilçeleri (1.Grup) Arıza-Onarım ve Bakım (AOB) işive 2023 HİZ.AOB.07 ihale kayıt numaralı Van ili Erciş, Muradiye, Çaldıran ilçeleri (2.Grup) Arıza-Onarım ve Bakım (AOB) işi ihalelerine dair yapmış olduğu itirazın reddine ilişkin 2023.HİZ.AOB.06 ve 2023.HİZ.AOB.07 ihale kayıt numaralı Dağıtım Şirketi İhale İtiraz Kararları ile bu kararlara karşı 20/12/2023 tarihinde EPDK'ya yapılan şikayet başvurularının her iki ihale yönünden reddine ilişkin 29/01/2024 tarih ve 845078 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu işleminin iptali istemi ile açılmış, davalılardan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. Yönünden olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmıştır

24. Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), Elektrik sektöründeki yapının yeniden düzenlenmesi amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile kurulmuş; özelleştirme politikaları çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun 12/08/1993 tarihli ve 93/4789 sayılı kararı ile, Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmış ve 1994 yılında tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır. Daha sonra, dağıtım bölgeleri baz alınarak Kamu mülkiyetindeki elektrik işletmelerinin yeniden yapılandırılması suretiyle elektrik enerjisi dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesine karar verilmiş ve Yüksek Planlama Kurulunun 17/03/2004 tarihli ve 2004/3 sayılı kararı ile kabul edilen *"Elektrik Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi"* çerçevesinde Özelleştirme Yüksek Kurulunun 02/04/2004 tarihli ve 2004/22 sayılı kararı ile davalı şirketin de bağlı olduğu TEDAŞ özelleştirme kapsam ve programına alınmış, dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmıştır. 31/08/2013 tarihi itibariyle şirketlerle TEDAŞ arasındaki hisse devri sözleşmeleri tamamlanmıştır. Davalı Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş. de 26/07/2013 tarihinde özelleşme süreci tamamlanarak Türkerler Holding bünyesinde Van, Bitlis, Muş ve Hakkari illerinde hizmet vermeye başlamıştır. Bu itibarla davalı şirket, kamu kurumu yani idare olma vasfını kaybederek özel bir şirket statüsüne dönüşmüştür.

25. İdari yargıda husumet kamu düzenindendir ve kendisine karşı dava açılan taraf, davalı mutlaka idare olmalıdır. Yani idari davalarda, davalı her zaman idaredir.

26. Buna göre, davanın açıldığı tarihte davalı mevkiinde kamu tüzelkişiliği niteliğini taşımayan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin olması karşısında, bu davalı bakımından idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz edilemeyeceğinden ve tespit istemli davanın doğrudan idari yargı yerinde görülmesi olanaksız olduğundan, özel hukuk hükümlerine göre uyuşmazlığın bu şirket yönünden adli yargı yerinde görülmesi ve çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalılardan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin görev itirazının reddine yönelik Ankara 3. İdare Mahkemesinin 06/05/2022 tarih ve E.2024/299 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalılardan Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin görev itirazının reddine yönelik Ankara 3. İdare Mahkemesinin 06/05/2022 tarih ve E.2024/299 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA

02/12/2024 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Dava Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamında lisanssız olarak (güneş enerjisi ile) elektrik üretimi ve ticareti yapmak amacıyla davalı Kurum ile bağlantı anlaşması yapan davacı şirketin, fazla ödediğini iddia ettiği dağıtım sistemi kullanım bedelinin istirdadı istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı Kanun'un 2.1.a maddesinde; İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları İdarî dava türleri arasında sayılmış olup, idare tarafından, bir kamu hizmetinin yürütülmesi dolayısıyla kamu gücü kullanılarak tek taraflı iradeyle tesis edilen kesin ve yürütülmesi zorunlu İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda İdarî yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Elektrik enerjisine ilişkin faaliyetleri, temel olarak "üretim", "iletim", "dağıtım" ve "ticaret" başlıkları altında toplamak mümkündür. Hizmetin kesintiye uğramasının alternatif maliyetleri çok yüksek olduğu için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi şarttır. Bu amaçla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile, 2001 yılında kamu tüzel kişiliğini haiz, İdarî ve mali özerkliğe sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek, enerji piyasasını düzenlemek ve denetlemek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur.

Elektrik piyasası faaliyetleri, 4628 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında detaylı olarak düzenlenmiş, 4628 sayılı Kanun'un mülga 2. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini: "piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ticaret, ithalat ve ihracat faaliyetleri" olarak sıralamıştır. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin ancak tekel niteliğinde ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yürütülebileceği düzenlenmiştir. Diğer faaliyetlerde ise, kamu tüzel kişilerinin yanında, özel hukuk tüzel kişilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabileceği öngörülmüştür. Elektrik piyasası faaliyetlerinin yürütülmesinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın, kural olarak, lisans alınması zorunluluğu getirilmiştir. Belirtilen yaklaşım, 30.3.2013 tarih ve 28603 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile de sürdürülmüştür.

Bu itibarla, elektrik piyasası faaliyetlerinin, arz güvenliğini ve kamu hizmeti gerekliliklerini sağlayacak bir uyum içinde yürütülmesi için düzenleme, denetleme ve kolluk faaliyetlerinde bulunma işlevlerinin kamu gücüyle yerine getirildiği bir kamu hizmeti faaliyeti olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, elektriğin kamu hizmeti özelliği, "dağıtım" faaliyeti açısından ele alındığında, 6446 sayılı Kanun'un "Dağıtım Faaliyeti" başlıklı 9. maddesi, dağıtım şirketlerinin lisanslarında belirtilen bölgelerdeki tesislerde yenileme, ikame ve kapasite artırım yatırımlarını yapma, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm sistem kullanıcılarına, eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin elektrik enerjisi dağıtımı ve bağlantı hizmeti sunma yükümlüğü getirmiştir. Kanun'da ve ilgili yönetmeliklerde "dağıtım" faaliyetini yerine getirecek işletmelerin uyması gereken yükümlülükler açıkça düzenlenmiştir.

Elektrik dağıtım piyasasının en temel aktörü Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ); tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı, elektrik dağıtımıyla, elektriğin tüketicilere perakende satışı ve tüketicilere perakende hizmeti verilmesiyle iştigal eden bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Doğal tekel niteliğindeki elektrik dağıtım faaliyeti 4628 sayılı Kanun öncesinde TEDAŞ tarafından gerçekleştirilmekte iken, 4628 sayılı Kanun uyarınca, dağıtım sektörünün, EPDK tarafından verilen dağıtım lisanslarıyla bölgesel tekeller olarak işletilmesi öngörülmüştür. 17/03/2004 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu'nun 2004/3 sayılı kararıyla onaylanarak yürürlüğe giren "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi" (Strateji Belgesi) ile elektrik dağıtım ve üretim alanları için özelleştirme girişimi başlatılarak özelleştirme uygulamalarına dağıtım sektöründen başlanacağı belirtilmiş; Strateji Belgesi'ndeki eylem planına uygun olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 02.04.2004 tarihli ve 2004/22 sayılı kararıyla TEDAŞ özelleştirme programına alınmıştır. Bu kapsamda, söz konusu Yüksek Planlama Kurulu kararı ekinde yer alan dağıtım bölgelerinin şirketleştirilmesinin tamamlanarak TEDAŞ'ın hissedarı olduğu ve dağıtım ve perakende satış hizmeti yürüten 20 dağıtım şirketi oluşturulmuştur. 4628 sayılı Kanun'un 14.2. maddesinde yer verilen, "TEDAŞ'ın faaliyet alanında yer alan ve dağıtım faaliyeti için gerekli olan işletme ve varlıklar üzerinde, mülkiyeti saklı kalmak kaydı ile TEDAŞ ile belirlenen dağıtım bölgelerinde faaliyet göstermek üzere kurulan

elektrik dağıtım şirketleri arasında işletme hakkı devir sözleşmesi düzenlenebilir." kuralı uyarınca, TEDAŞ ile % 100 hisselerine sahip olduğu 20 elektrik dağıtım şirketi arasında dağıtım varlıklarının işletilmesine yönelik İdarî sözleşme niteliğine sahip "İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi" imzalanmış ve Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 7.11.2005 tarihli ve 2005/125 sayılı kararıyla da; sermayesinin % 100'ü TEDAŞ'a ait olan ve elektrik dağıtım bölgelerinde dağıtım lisansı ile TEDAŞ'ın uhdesinde bulunan dağıtım sisteminin işletme hakkına sahip olan veya ileride sahip olacak dağıtım şirketlerinin hisselerinin blok olarak satış yöntemi ile özelleştirilmesine karar verilmiştir.

Öte yandan, 14/02/2018 günlü, 30332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Ana Statüsünün 5. maddesinde, TEDAŞ'ın tüzel kişiliğe sahip faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesinde "İşletme Hakkı Devri"ne dayalı olarak uygulanan "Hisse Satış Modeli"ne göre yatırımcı, özelleştirilen dağıtım şirketinin bulunduğu bölgedeki elektrik dağıtım lisansına sahip tek şirket olmaktadır. Ancak, yatırımcının işletme hakkını devraldığı dağıtım tesisleri ve bu tesislerin işletilmesinde varlığı zorunlu unsurların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalmaya devam etmektedir. Yatırımcı, dağıtım şirketinin hisselerinin sahibi olarak TEDAŞ ile imzalanmış olan işletme hakkı devir sözleşmesi çerçevesinde dağıtım varlıklarının işletme hakkını elde etmektedir. Yani, "hisse satış modeli"nde, mevcut varlıklar ile özelleştirme sonrası yatırımcı tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar sonucu oluşacak yeni varlıkların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalırken, yatırımcı, dağıtım tesislerinin ve bu tesislerin işletilmesinde varlığı zorunlu diğer unsurların işletme hakkını kazanmakta ve tüm yeni yatırımları gerçekleştirme yükümlülüğünü üstlenmektedir. Yatırımcı ayrıca, işletme hakkı çerçevesinde vereceği hizmeti ve üstlendiği yükümlülükleri, 4628 sayılı Kanun ve ilgili alt düzenlemeler uyarınca ve EPDK'nın denetimi altında gerçekleştirmektedir. Davalı dağıtım şirketinin de belirli bölgeler dâhilinde bölgesel tekel olarak elektrik enerjisinin dağıtımıyla görevli olduğu söz konusu kamusal hizmet kapsamında, lisanssız elektrik üretimine ilişkin bağlantı başvurularının 02/10/2013 tarihli ve 28783 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik ve Yönetmelik uyarınca çıkarılan Tebliğ çerçevesinde dağıtım şirketlerine yapılacağı belirtilmiştir. Yönetmeliğin "Bağlantı ve Sistem Kullanımına İlişkin Hükümler" başlıklı bölümünde, bağlantı esasları, bağlantı başvuru süreci, bağlantı başvurularının değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması ve bağlantı ve sistem kullanımı süreci, bu süreçte dağıtım şirketinin yetki ve sorumluluğu, her aşamada hangi idari işlemlerin nasıl tesis edileceği ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Her ne kadar davalı şirketin özel hukuk tüzel kişisi ve dava konusu işlemlerin de özel hukuk işlemi olduğu ifade edilmişse de, özel faaliyetler için söz konusu olamayacak üstün ayrıcalıklara sahip olan, yükümlülükler rejimine tabi tutulan ve sorumluluğu ile denetimi son tahlilde bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik dağıtım faaliyetini yürüten davalı şirket ile davacı şirket arasındaki ilişkinin ticari bir ilişki olarak değerlendirilemeyeceği, bu kapsamda kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade açıklamasıyla tesis edilen dava konusu işlemlerin yargısal denetimini yapma ve bu işlemlerden doğan tazminat istemini (ve diğer istemleri) karara bağlama görevinin idari yargı merciine ait olduğu açıktır.

Bu itibarla, davacı tarafından açılan davaya ilişkin uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN